

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Střední průmyslová škola strojnická Vsetín
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0483
Autor	Ing. Miroslav Václavík
Název šablony	III/2
Název DUMu	19.12 POSTUPY A PRAVIDLA PRO KALENÍ
Tematická oblast	Tepelné zpracování
Předmět	Strojírenská technologie
Druh učebního materiálu	<i>Prezentace</i>
Anotace	Prezentace je zaměřena na základní poznatky o postupech a pravidlech kalení.
Vybavení, pomůcky	PC, dataprojektor
Ověřeno ve výuce dne, třída	17.9.2013, 2.B

Výukové cíle

- Žák se bude orientovat v oblasti postupů a pravidel pro kalení.

Klíčová slova

- Kalení
- Deformace
- Vnitřní pnutí
- Trhliny
- Šaržování
- Koše

POSTUPY A PRAVIDLA PRO KALENÍ

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

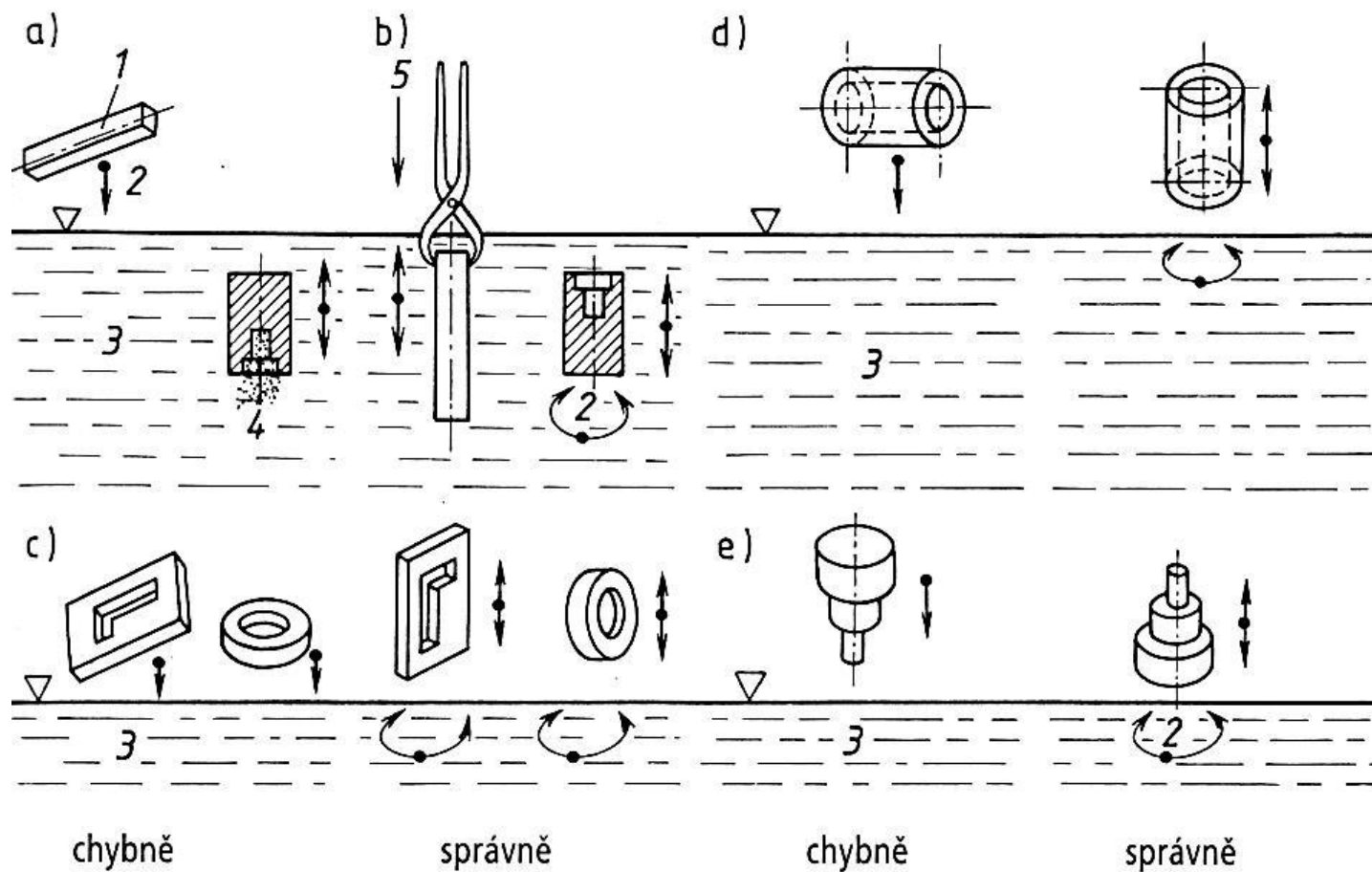
PRAVIDLA PRO KALENÍ

- Ochlazovací účinek kalícího prostředí musí mít určitá pravidla z důvodu vzniku vnitřního pnutí, v extrémních případech dochází k prasknutí součásti.
- **Kalíme vždy ve směru osy součásti!**
- **Kalíme hmotnější stranou napřed.**

VZNIK TRHLIN

- Špatný směr ponořování součásti.
- Nebylo bezprostředně popouštěno po kalení.
- Vysoká kalící teplota.
- Vícenásobné kalení.
- Hrubý austenit, karbidické síťoví po hranicích zrn.
- Oduhličení vrstvy, nestejnorodost chemického složení v povrchové vrstvě.
- Ferit v austenitu.

POSTUPY PONOŘOVÁNÍ SOUČÁSTÍ

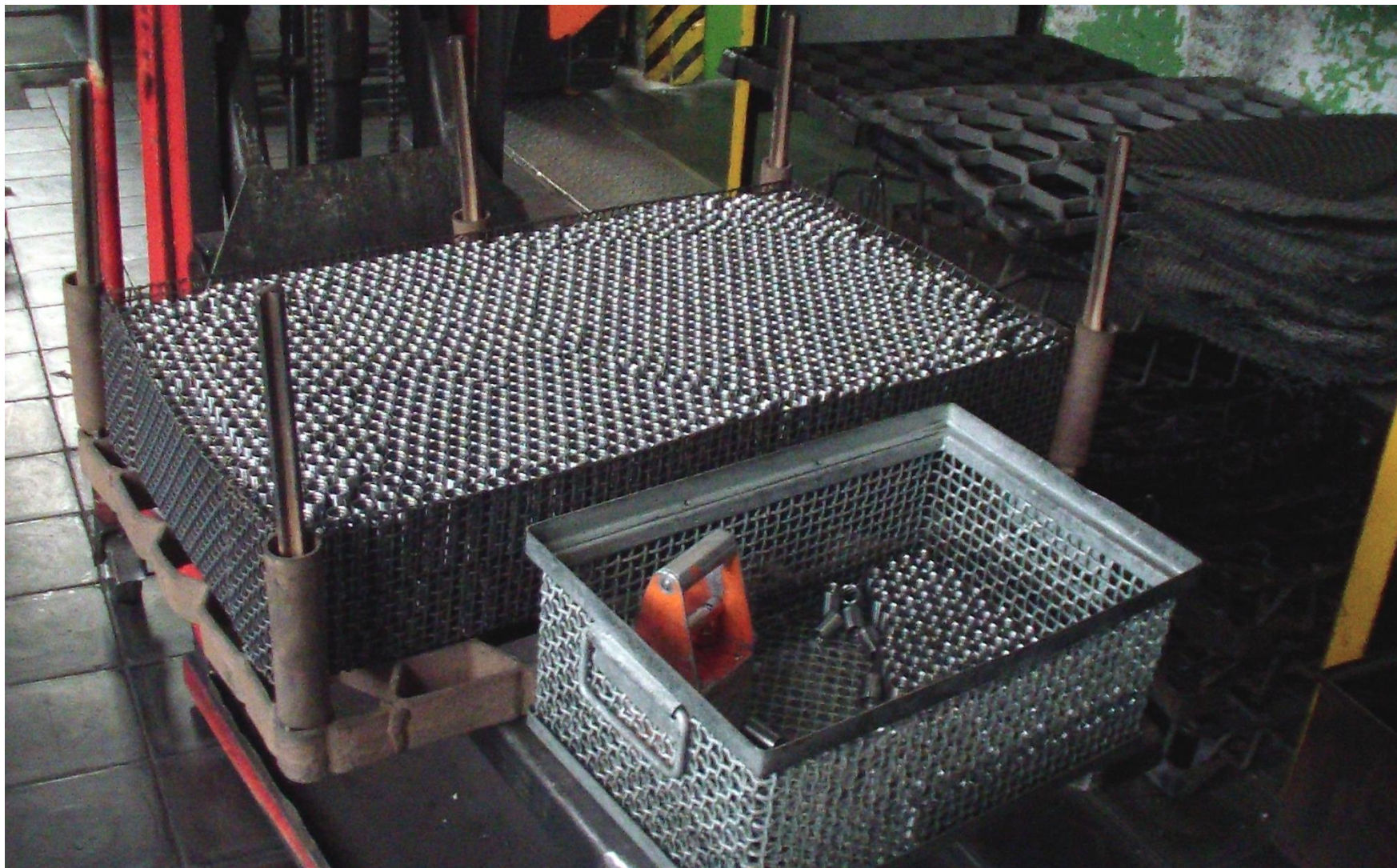

Obr. 1 – Způsoby ponořování součástí do kalících lázní

ŠARŽOVÁNÍ

- Je to způsob ukládání součástí do drátěných košů dle předchozích pravidel.
- Součásti by se měly navzájem dotýkat co nejméně, aby se k nim mohlo dostat kalící prostředí.
- Dle rozměrů součástí může takový koš obsahovat stovky až tisíce drobných součástí.
- Koše se po určitém množství použití vypalují v pecích.

Obr. 2 – Příprava drobných součástí do košů

Obr. 3 – Součásti připravené ke kalení

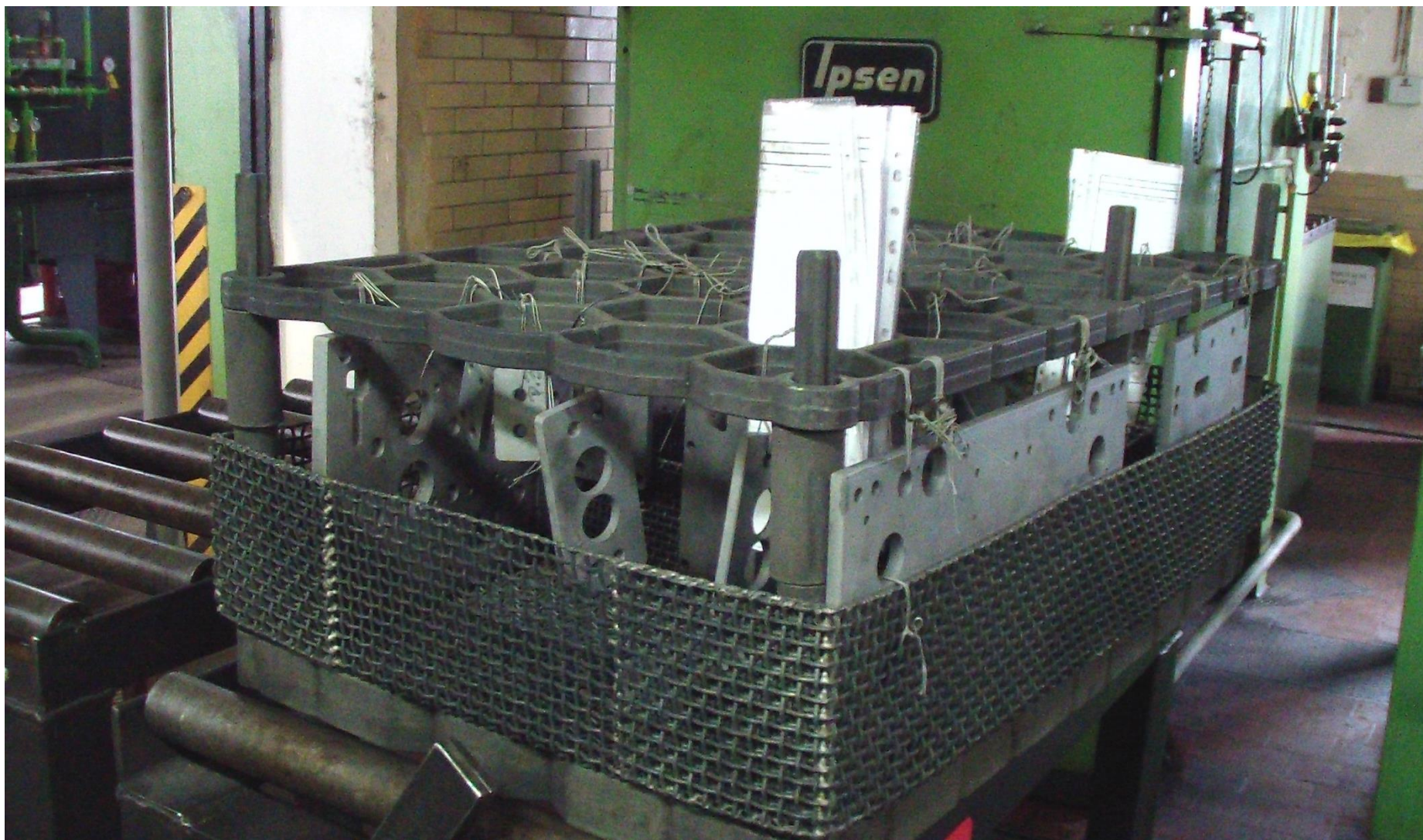
Obr. 4 – Součásti připravené ke kalení

Obr. 5 – Součásti připravené ke kalení

Obr. 6 – Součásti připravené ke kalení

Otázky

- Jak by se měla ponořovat součást do kalící lázně a proč?
- Vyjmenuj některé důvody vzniku trhlin po kalení.
- Co znamená tzv. šaržování?

Použité zdroje obrázků

Obr.1 :

Hluchý, M., Modráček, O, Paňák, R., – *Strojírenská technologie 1, Metalografie a tepelné zpracování, 2. díl*, Scientia, Praha 2002

Obr.2 až Obr.6:

Vlastní tvorba